

15.11.2023

Selv om noget af luften er gået ud af bondeprotestparti, skal man langt fra afskrive det

Efter succesen ved det hollandske regionalvalg i marts er landbrugsprotestpartiet BBB dalet kraftigt i meningsmålingerne, men partiet kan stadig få indflydelse på både hollandsk og europæisk politik.

Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

**Emmanuel Molding
Nielsen**

📞 +45 61 10 66 93

✉ emmanuel@thinkeuropa.dk

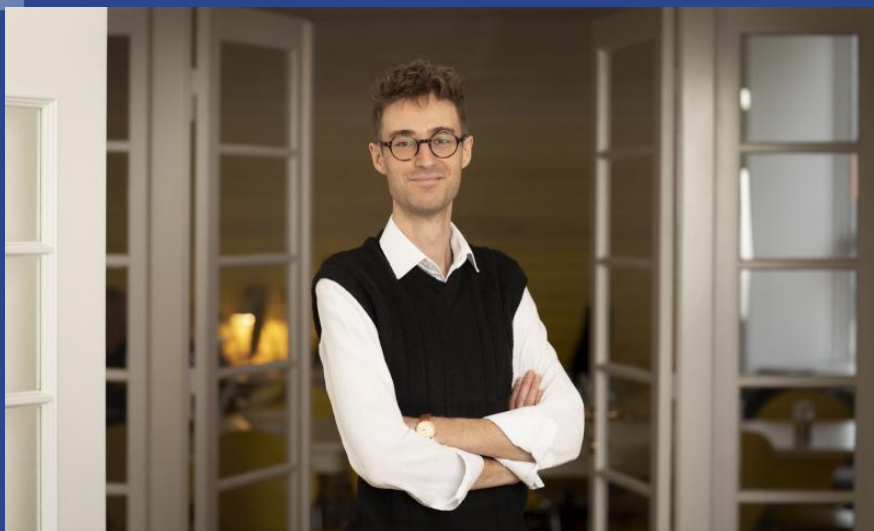
Kontakt

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Emmanuel Molding Nielsen

📞 +45 61 10 66 93

✉ emmanuel@thinkeuropa.dk

Landbrugsprotestpartiet Boerburgerbeweging (BBB) blev det største parti i samtlige provinser ved det hollandske regionalvalg i marts 2023. Partiets succes var en overraskelse både for kommentatorer og partiet selv. Men BBB er siden styrtdykket i meningsmålingerne fra ca. 22 pct. i maj til ca. 7 pct. i dag.

Det kan derfor være fristende at dømme BBB ude af hollandsk politik – men det ville være for tidligt, især fordi regional magt kan oversættes til markant politisk indflydelse i Holland.

Hollænderne skal til valg den 22. november, og det er som oftest svært at forudsige udfaldet pga. Hollands fragmenterede og meget volatile partilandskab. Den afgangende premierminister, Mark Rutte, har regeret Holland siden 2010, men hans parti (VVD) er i dag klemmt imellem to nyskabelser i hollandsk politik, begge ledede af etablerede politiske profiler.

Til venstre for VVD er Frans Timmermanns, der er vendt tilbage til hollandsk politik efter at have siddet som næstformand med ansvar for den europæiske grønne pagt i Europa-Kommissionen. Timmermanns leder en koalition af Socialdemokratiet og De Grønne, der blev etableret i sommer.

Til højre for VVD er det nyetablerede parti Den Nye Sociale Kontrakt (NSC), der er grundlagt af en tidligere kristendemokrat og populær politisk udbryder Peiter Omtzigt. NSC er svær at klassificere, men er tilnærmelsesvist et centrum-højre-parti med en konservativ social politik og en mere progressiv fordelingspolitik. De tre partier står hver især til at få et sted mellem 16-19 pct. af stemmerne.

I den sammenhæng kunne det være fristende at konkludere, at BBB, der nu kun står til at få omtrent 7 pct. af stemmerne, er blevet dømt til politisk ligegyldighed. Deres eklatante nedtur har endda medført en vis lettelse blandt de etablerede partier over, at et snævert fokuseret protestparti ikke får den indflydelse på hollandsk politik som frygtet.

Men det er ikke bare svært at forudsige udfaldet af valget – fordelingen af magt i Holland mellem landets provinser og dets over- og underhus betyder, at der er mange veje til indflydelse for et parti som BBB: især når det gælder miljøpolitik. BBB kan stadig nå at blive en vigtig politisk stemme i Holland såvel som i Europa.

For det første kan det ikke afvises, at BBB til trods for partiets dalende meningsmålinger bliver en del den næste koalitionsregering. Holland er et land af

små partier, hvor koalitioner kan være komplekse, og et parti med blot 7 pct. af stemmerne kan sagtens havne med de afgørende mandater på valgaftenen.

Hvis BBB ikke bliver en del af en kommende borgerlig regering, vil de stadig kunne påvirke den indirekte. Det er ikke længe siden, at de borgerlige partier tabte vælgere til BBB, og der er få ting, der kan få politikere til at frygte for deres fremtid som et optog af vrede landmænd i deres traktorer.

Et tredje regeringsscenarie, nemlig en regeringskoalition om Frans Timmermanns, vil sætte BBB uden for indflydelse på den nationale scene i Holland. En rød-grøn koalitionsregering vil have et meget begrænset vælgeroverlap med BBB og vil derfor være mindre tilbøjelig til at tage bestik af BBB's linje på landbrugs- og miljøpolitik.

Men i Holland har provinserne et større politisk mandat, end man kender det fra f.eks. Danmark, og BBB's succes ved regionalvalget kan derfor oversættes til markant politisk indflydelse.

Allerede nu er det klart, at de provinsielle kompetenceområder passer godt til BBB's dagsorden. Områder som f.eks. vand, arealanvendelse, miljø og naturgenopretning ligger alle under de hollandske provinser. Netop disse kompetenceområder er afgørende for et parti, der er gået til valg på en modstand til europæiske miljøkrav til landbruget.

BBB har allerede sat sig på landbrugsporteføljen i samtlige regioner og vil også gennem sin magt i provinserne få indflydelse på arealanvendelse og derved, hvilke områder der bliver udstykket til f.eks. vedvarende energiinfrastruktur.

[I den hollandske provins Overijssel](#) har den lokale koalitionsregering, hvor BBB er det største parti, allerede formået at blokere for at bygge solpaneler på landbrugsland til trods for provinsens målsætning om, at 3,3 TWh af energi skal produceres fra solceller og vindmøller inden 2030.

De hollandske provinser er selvfølgelig underlagt både national og europæisk lovgivning, men BBB vil kunne bruge sin fremtrædende position i samtlige hollandske regioner til at sikre, at provinsernes fortolkning af lovgivningen trækkes i deres retning. Derudover udpeger de hollandske provinser det hollandske senat, og i senatet er BBB det største parti med 16 af 75 mandater. Allerede i slutningen af oktober brugte BBB sin stærke position til at lægge arm med VVD, bl.a. over en kontroversiel lovgivning om fordelingen af flygtninge i Holland.

Men BBB's politiske indflydelse er ikke blot regional, den er også europæisk. BBB har allerede inspireret et søsterparti i Belgien – Boerbürgerbelangen – hvor store dele af landbruget også modsætter sig EU-grænser for kvælstofforurening. BBB har også engageret sig i etableringen af en landbrugsprotestbevægelse – The Farmers' Alliance – i Den Irske Republik. De har således været med til at inspirere andre bevægelser ved at mobilisere stemmer imod EU's miljøpolitik.

Ruttés beslutning om at udskrive valg i juli var en overraskelse for BBB, der ellers har haft blikket stift rettet mod Europa-parlamentsvalget i juni 2024. Det er fordi, det trods alt var partiets modstand til EU-regler om kvælstofforurening, der gav BBB sit politiske gennembrud.

Det er bl.a. derfor, at spørgsmålet om partiets politiske ophæng i Europa-Parlamentet er vigtigt. BBB har indtil videre afsøgt muligheden for at melde sig under den liberale gruppes faner, men har ikke kunne finde tilstrækkeligt fælles fodslag. Derfor afsøger BBB nu muligheden for at melde sig ind hos enten de europæiske kristendemokrater (EPP) eller de europæiske konservative og reformister. BBB vil formentlig ende hos EPP, som allerede har tydeliggjort, at de vil gå til valg på at sænke tempoet på det europæiske landbrugs grønne omstilling.

At BBB kan se sig selv i den kristendemokratiske gruppe, vidner om, hvor langt den største partigruppe i Europa-Parlamentet allerede har rykket sig i sin opposition til vigtige dele af landbrugets grønne omstilling, bl.a. pga. det politiske pres landbrugsprotestbevægelser, som BBB har skabt.

Til valget den 22. november vil vi se, om BBB formår at finde en plads i den kommende regering. Men selv hvis partiet holdes uden for regeringsmagten, så har BBB flere veje til indflydelse, både igennem Hollands provinser og ved det efterfølgende Europa-parlamentsvalg i juni 2024.